

Class X — SA1 Model Question Paper
తెలుగు (ప్రథమ భాష) — Telugu First Language

SA1 syllabus covered

- పద్యభాగం : ప్రత్యక్ష దైవాలు, శతక మాధుర్యం, జలియన్‌వాలా బాగ్, ప్రకృతి సందేశం, రాజధర్మం
- గద్యభాగం : బతుకుగంప, ఉపన్యాస కళ, చేజారిన బాల్యం, జీవని, కన్యాశుల్కం
- ఉపవాచకం (రామాయణం) : బాలకాండ నుండి సుందరకాండ వరకు
- భాషాంశాలు : పదవిజ్ఞానం, సంధులు, సమాసాలు, వాక్య రకాలు, కర్తరి-కర్మణి, ప్రత్యక్ష-పరోక్ష కథనం, అలంకారాలు, ఛందస్సు, జాతీయాలు

Question paper pattern

విభాగం	ప్రశ్న సంఖ్యలు	ప్రశ్నల స్వభావం	మార్కులు
I. అవగాహన	1 – 3	ప్రతిపదార్థం (ఎంపిక), పరిచిత గద్యం, ఉపవాచకం కాండాలు	3 × 8 = 24
	4 – 6	కవి పరిచయం, ప్రక్రియ / నేపథ్యం, పాత్ర స్వభావం	3 × 4 = 12
	7 – 11	అర్థాలు, పర్యాయపదాలు, ప్రకృతి-వికృతులు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త్యర్థాలు	5 × 2 = 10
	12 – 25	సంధి, సమాసం, ఆధునిక వచనం, వాక్య మార్పులు, వాక్య రకాలు	14 × 1 = 14
II. సున్నితత్వం	26 – 29	పద్యభాగ, గద్యభాగ విషయాత్మక ప్రశ్నలు (ఎంపిక); అలంకారం; గణవిభజన	8 + 8 + 2 + 2 = 20
III. సృజనాత్మకత	30 – 33	సృజనాత్మక ప్రశ్న (ఎంపిక); ఉపవాచకం (ఎంపిక); జాతీయాలు	8 + 8 + 2 + 2 = 20
		మొత్తం 33 ప్రశ్నలు	100

Notes for teachers

- The structure follows the 33-question Telugu First Language blueprint for SSC 2027 (అవగాహన 60, సున్నితత్వం 20, సృజనాత్మకత 20), including the new ప్రతిపదార్థం question as Q 1.
- Q 1 poems are classical verses (out of copyright). Before printing, please confirm that each chosen verse is a పుష్పం-marked poem in your textbook; if not, replace it with any పుష్పం-marked poem from the SA1 lessons, keeping one from శతక మాధుర్యం.
- The passage for Q 2 is a short retelling written for this paper on the lines of the lesson, not a copied extract. A teacher may substitute the exact textbook paragraph.
- Please have a Telugu teacher proofread the paper once before printing.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలు, 33 ప్రశ్నలు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నపత్రం చదువుకోవడానికి 15 ని.లు, జవాబులు రాయడానికి 3 గంటల సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలు గుండ్రంగా, స్పష్టంగా రాయాలి.

I. అవగాహన

60 మార్కులు

1. కింది పద్యాలలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి.

8 మా.

(అ) ఎప్పుడు దప్పులు వెదకెడు
నప్పురుషుని కొలువ గూడ దదియెట్లన్నన్
సర్పంబు పడగ నీడను
గప్పకు వసియించినట్లు గదరా సుమతీ!

(లేదా)

(ఆ) అనగననగ రాగ మతిశయిల్లుచునుండు
తినగ తినగ వేము తియ్యనుండు
సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

2. కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4 × 2 = 8 మా.

ఎల్లమ్మ ప్రతిరోజూ పండ్ల గంప నెత్తిన పెట్టుకొని మా వీధికి వచ్చేది. ఆమె నవ్వుతూ పలకరించే తీరు అందరికీ నచ్చేది. ఒకరోజు ఆమె రాకపోతే ఏదో వెలితిగా అనిపించేది. అలాంటిది పది రోజులు కనిపించకపోయేసరికి మనసులో ఏవేవో ఆలోచనలు మెదిలాయి. చివరికి ఒకరోజు ఆమె తలుపు తట్టింది. ఏడ్చి ఏడ్చి ఆమె కళ్ళు ఉబ్బిపోయాయి. నిలబడటానికి కూడా ఓపిక లేనట్లుంది.

(‘బతుకుగంప’ పాఠ్యాంశం ఆధారంగా)

అ) ఎల్లమ్మ ప్రతిరోజూ ఏమి తెచ్చేది?

ఆ) ఎల్లమ్మ కనిపించకపోతే రచయిత్రికి ఎలా అనిపించేది?

ఇ) పది రోజుల తర్వాత వచ్చిన ఎల్లమ్మ ఎలా ఉంది?

ఈ గద్యం ఆధారంగా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది సంఘటనలు ఏయే కాండములకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.

4 × 2 = 8 మా.

అ) శ్రీరాముడు జనకుని సభలో శివధనుస్సును విరిచాడు.

ఆ) కైకేయి దశరథుని రెండు వరాలు కోరింది.

ఇ) మారీచుడు బంగారు లేడి రూపంలో సీతకు కనిపించాడు.

ఈ శ్రీరాముడు వాలిని సంహరించి సుగ్రీవునికి రాజ్యం ఇచ్చాడు.

- కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3 × 4 = 12 మా.

4. ‘రాజధర్మం’ పాఠ్యభాగ కవి శ్రీకృష్ణదేవరాయల కవి పరిచయం రాయండి.

5. 'జీవని' పాఠ్యభాగ నేపథ్యాన్ని వివరించండి.

6. ఉపవాచకం ఆధారంగా 'భరతుడు' పాత్ర స్వభావాన్ని రాయండి.

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

5 × 2 = 10 మా.

7. అ) వనంలో రకరకాల పూలు పూశాయి. (గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.) — వనం

ఆ) తల్లిదండ్రుల ఆజ్ఞను పాటించాలి. ('ఆజ్ఞ' పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.)

అ) ఆదేశం ఆ) ప్రశ్న ఇ) కోపం ఈ) బహుమతి

8. అ) చంద్రుడు చల్లని వెన్నెల ఇస్తాడు. ('చంద్రుడు' పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.)

ఆ) తోటలో పుష్పాలు వికసించాయి. ('పుష్పం' పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించండి.)

అ) కుసుమం, సుమం ఆ) ఆకు, పత్రం ఇ) కొమ్మ, శాఖ ఈ) వేరు, మూలం

9. అ) విద్వే నేర్చినవారికి గౌరవం లభిస్తుంది. ('విద్వే' పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి.)

ఆ) ఆకాశంలో ఉరుములు వినిపించాయి. ('ఆకాశం' పదానికి సరైన వికృతి పదాన్ని గుర్తించండి.)

అ) ఆకసం ఆ) అంబరం ఇ) గగనం ఈ) నింగి

10. అ) మంచి గుణం గలవారిని అందరూ గౌరవిస్తారు. ('గుణం' పదానికి నానార్థాలు రాయండి.)

ఆ) రాజు కరం చాచి దానం చేశాడు. ('కరం' పదానికి సరైన నానార్థాలు గుర్తించండి.)

అ) చేయి, పన్ను, కిరణం ఆ) కాలు, తల, కన్ను ఇ) నీరు, గాలి, నిప్పు ఈ) పువ్వు, కాయ, పండు

11. అ) భాస్కరుడు లోకానికి వెలుగునిస్తాడు. ('భాస్కరుడు' పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.)

ఆ) సమరం వల్ల అభివృద్ధి ఆగిపోతుంది. ('సమరం' పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించండి.)

అ) మరణంతో కూడినది (యుద్ధం)

ఆ) మరణం లేనివాడు (దేవుడు)

ఇ) ద్రవమై ఉండునది (నీరు)

ఈ) భూమిని పాలించువాడు (రాజు)

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

14 × 1 = 14 మా.

12. దేవేంద్రుడు స్వర్గానికి అధిపతి. (గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసిన సరైన రూపం గుర్తించండి.)

అ) దేవ + ఇంద్రుడు ఆ) దేవే + ఇంద్రుడు ఇ) దేవ + ఏంద్రుడు ఈ) దేవా + ఇంద్రుడు

13. సూర్య + ఉదయం — (సంధి పదాన్ని కలిపి రాయండి.)

14. హిమాలయం మన దేశానికి రక్షణ కవచం. ('హిమాలయం' ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి.)

అ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఆ) గుణ సంధి ఇ) యణాదేశ సంధి ఈ) వృద్ధి సంధి

15. ప్రతి పౌరునికి దేశభక్తి ఉండాలి. (గీత గీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి.)

అ) దేశము యొక్క భక్తి ఆ) దేశమునందు భక్తి ఇ) దేశమును, భక్తియును ఈ) దేశము వలన భక్తి

16. త్రిలోకాలలో ఆయన కీర్తి వ్యాపించింది. ('త్రిలోకాలు' ఏ సమాసమో గుర్తించండి.)

అ) ద్విగు సమాసం ఆ) ద్వంద్వ సమాసం ఇ) బహువ్రీహి సమాసం ఈ) రూపక సమాసం

17. రాముండు వనంబునకుం జనియె. (ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచన రూపాన్ని రాయండి.)

18. ఆమె పాట పాడింది. (వ్యతిరేకార్థక వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

19. అన్న డాక్టరు. తమ్ముడు ఇంజనీరు. (సంయుక్త వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

20. లలిత బస్సు దిగింది. లలిత ఇంటికి నడిచింది. (సంక్లిష్ట వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

21. హనుమంతుడు లంకను దహించాడు. (సరైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించండి.)
 అ) లంకను హనుమంతుడు దహించాడు.
 ఆ) హనుమంతునిచే లంక దహించబడింది.
 ఇ) దహించాడు హనుమంతుడు లంకను.
 ఈ) లంక హనుమంతుని దహించింది.
22. “మీరు రేపు రండి” అని గురువుగారు నాతో అన్నారు. (పరోక్ష కథనంలోకి మార్చి రాయండి.)
23. వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండుతాయి. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో రాయండి.)
24. వారు రేపు వస్తారో రారో. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి.)
 అ) సందేహార్థకం ఆ) సామర్థ్యార్థకం ఇ) అనుమత్యార్థకం ఈ) హేత్వార్థకం
25. హేత్వార్థక వాక్యానికి ఒక ఉదాహరణ రాయండి.

II. సున్నితత్వం

20 మార్కులు

26. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి. 8 మా.
 అ) ‘రాజధర్మం’ పాఠ్యభాగం ఆధారంగా రాజు పాటించవలసిన ధర్మాలను వివరించండి.
 (లేదా)
 ఆ) ‘జలియన్‌వాలా బాగ్’ పాఠ్యభాగంలో కవి వ్యక్తం చేసిన ఆవేదనను మీ మాటల్లో రాయండి.
27. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి. 8 మా.
 అ) ‘బతుకుగంప’ పాఠం ఆధారంగా ఎల్లమ్మ జీవనపోరాటాన్ని వివరించండి.
 (లేదా)
 ఆ) ‘కన్యాశుల్కం’ పాఠ్యభాగం ద్వారా గురజాడ అప్పారావు గారు సమాజానికి ఇచ్చిన సందేశం ఏమిటి?
28. ఆ నగరంలోని మేడలు ఆకాశాన్ని తాకుతున్నాయి. (ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి, దాని లక్షణం రాయండి.) 2 మా.
29. ఎవ్వనిచే జనించు జగ మెవ్వని లోపల నుండు లీనమై (గురులఘువులు గుర్తించి, గణవిభజన చేసి, ఇది ఏ పద్యపాదమో రాయండి.) 2 మా.

III. సృజనాత్మకత

20 మార్కులు

30. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి జవాబు రాయండి. 8 మా.
 అ) ‘జలియన్‌వాలా బాగ్’ అమరవీరులను స్మరిస్తూ, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సభలో చదవడానికి ఒక నివాళి ప్రసంగ పాఠం రాయండి.
 (లేదా)
 ఆ) ‘కన్యాశుల్కం’ పాఠం స్ఫూర్తితో బాల్య వివాహాల నిర్మూలనపై ఒక కరపత్రం తయారు చేయండి.
31. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి. 8 మా.
 అ) శ్రీరాముడు అడవికి వెళ్ళవలసి వచ్చిన సందర్భాన్ని అయోధ్యకాండ ఆధారంగా వివరించండి.
 (లేదా)
 ఆ) శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రి ఎలా ఏర్పడిందో కిష్కింధకాండ ఆధారంగా రాయండి.
32. పెద్దల మాటలు చెవిన పెట్టకపోతే తర్వాత బాధపడతాం. (వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి.) 2 మా.
33. ‘సుగ్రీవాజ్ఞ’ – ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి. 2 మా.